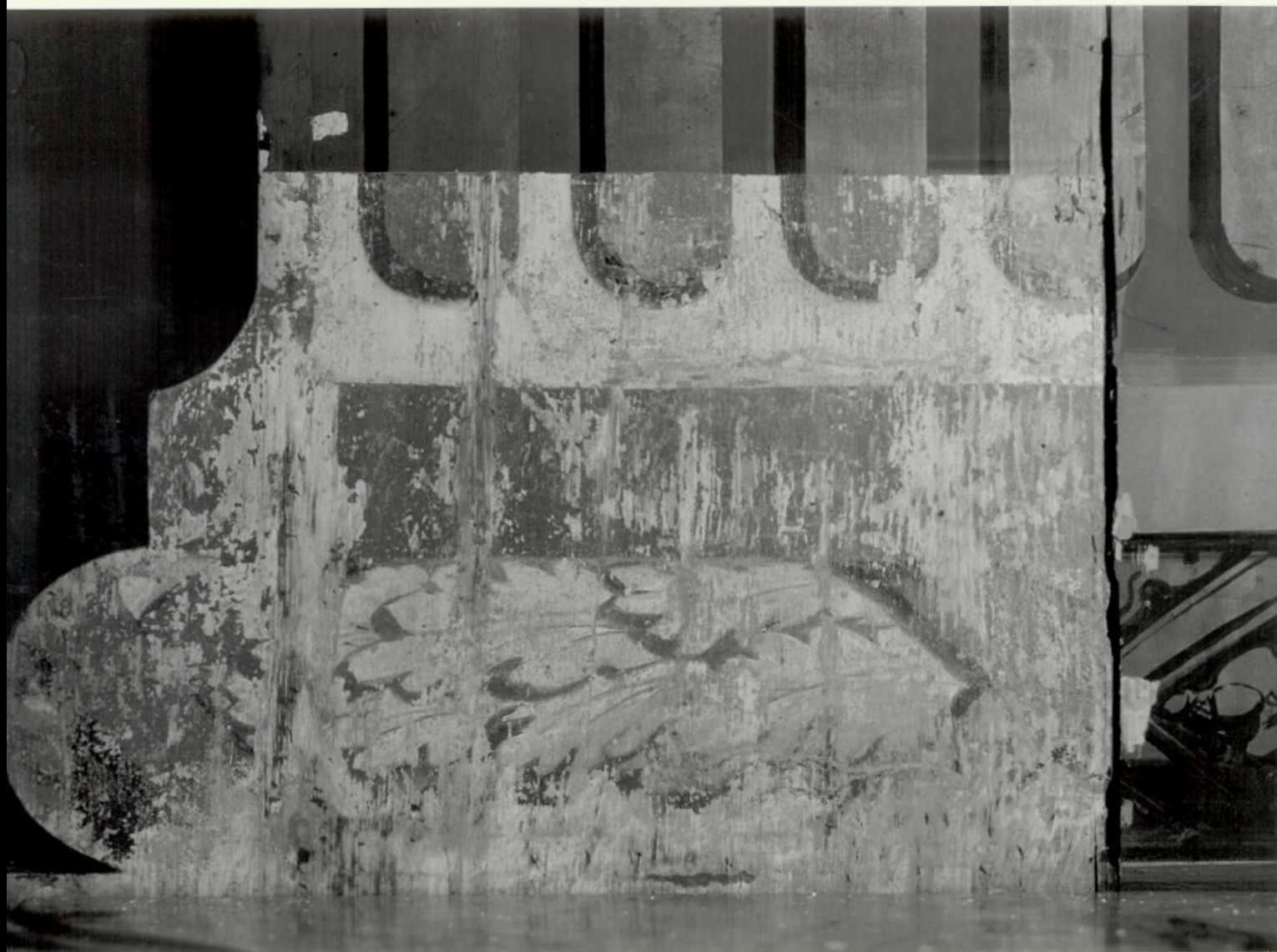

8. STAAT VAN DE VERNIS EN VAN DE OVERSCHILDERINGEN IN GEWELF EN LANTAARN

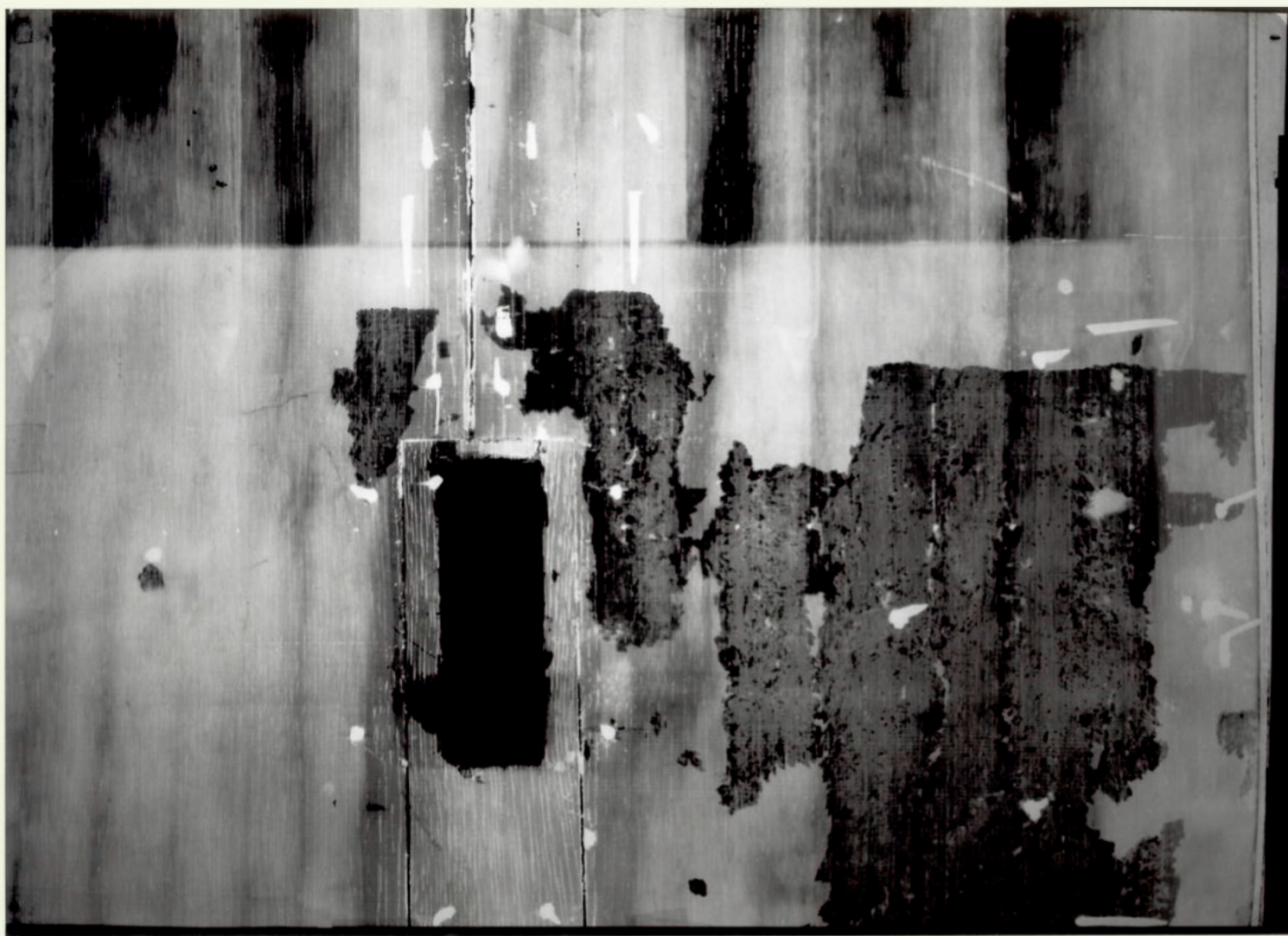
nr. 101:

De vrijlegproeven uit 1986 werden in 1997 verdergezet en met röntgenonderzoek gecontroleerd.

Het mechanisch vrijleggen van de oorspronkelijke verflagen is niet altijd mogelijk omdat de hechting tussen de fragiele verf en de grondering soms te zwak is.

Zie hiervoor het verslag van Haakma Wagenaar Juli 1997.

8. STAAT VAN DE VERNIS EN VAN DE OVERSCHILDERINGEN IN GEWELF EN LANTAARN

nr. 102:

De röntgenopname in de schacht van de pilaster toont niet alleen de verticale schuursporen maar ook het ververlies dat onherroepelijk ontstaat door mechanisch vrijleggen. Deze schade is redelijk goed herkenbaar aan de kleine scherpe zwarte lacunes.

Deze lacunes ziet men niet op de röntgenopname van het nog niet vrijgelegde deel.

Met name in het goud is de hechting zeer slecht.

8. STAAT VAN DE VERNIS EN VAN DE OVERSCHILDERINGEN IN GEWELF EN LANTAARN

nr. 103:

De röntgenopname in de rechter helft van het kapiteel van de pilaster toont in het nog niet vrijgelegde gedeelte de verticale schuursporen die gemaakt zijn vòór het overschilderen om de hechting te verbeteren.

8. STAAT VAN DE VERNIS EN VAN DE OVERSCHILDERINGEN IN GEWELF EN LANTAARN

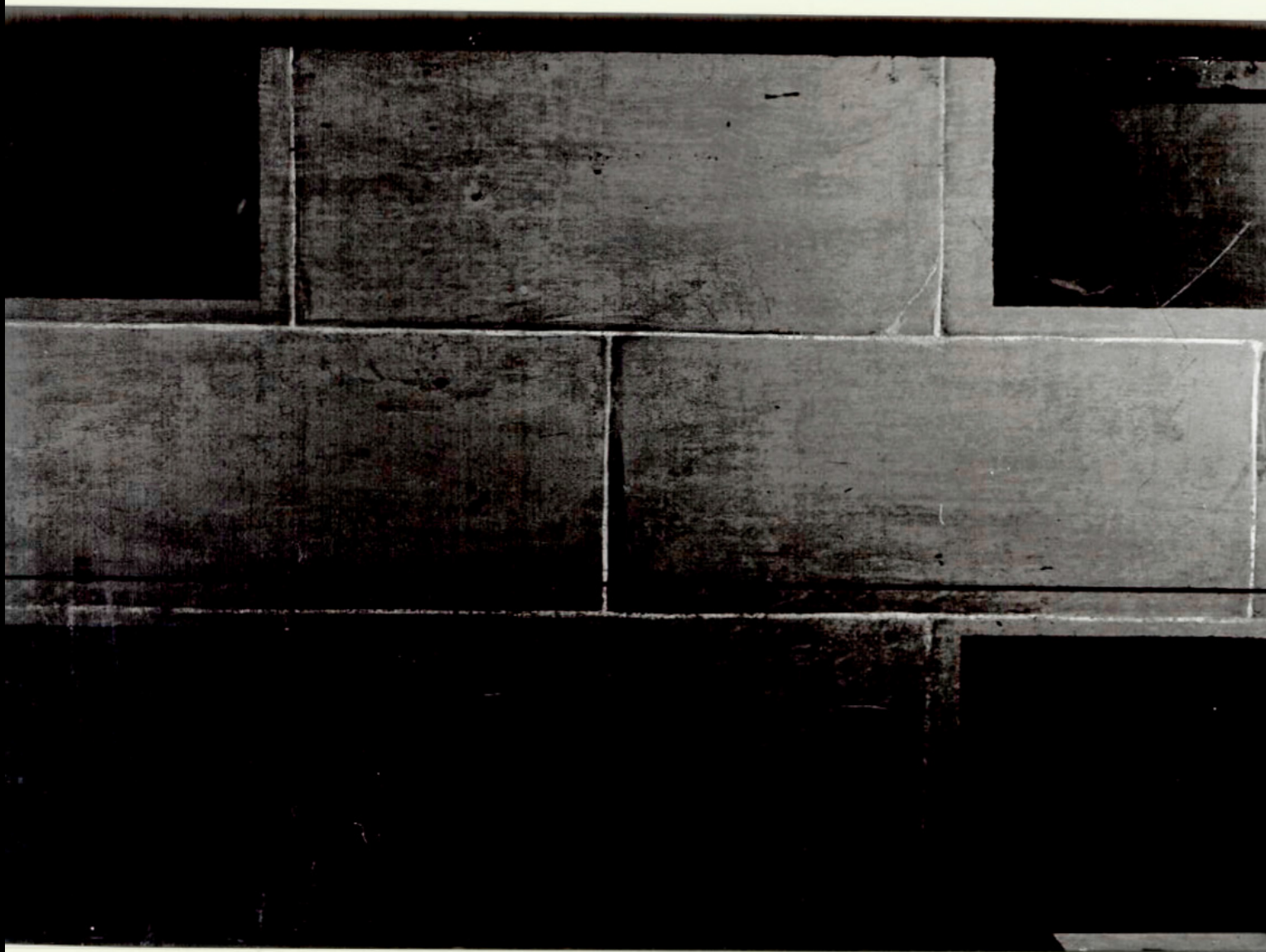
nr. 104

Het kapiteel van de linker pilaster, zuid-oostelijk wandvak, na demontage.

De linker helft is blootgelegd en geretoucheerd. De rechter helft is in juli 1997 blootgelegd.

Zie afb.103, de röntgenopname vóór behandeling.

8. STAAT VAN DE VERNIS EN VAN DE OVERSCHILDERINGEN IN GEWELF EN LANTAARN

nr: 105

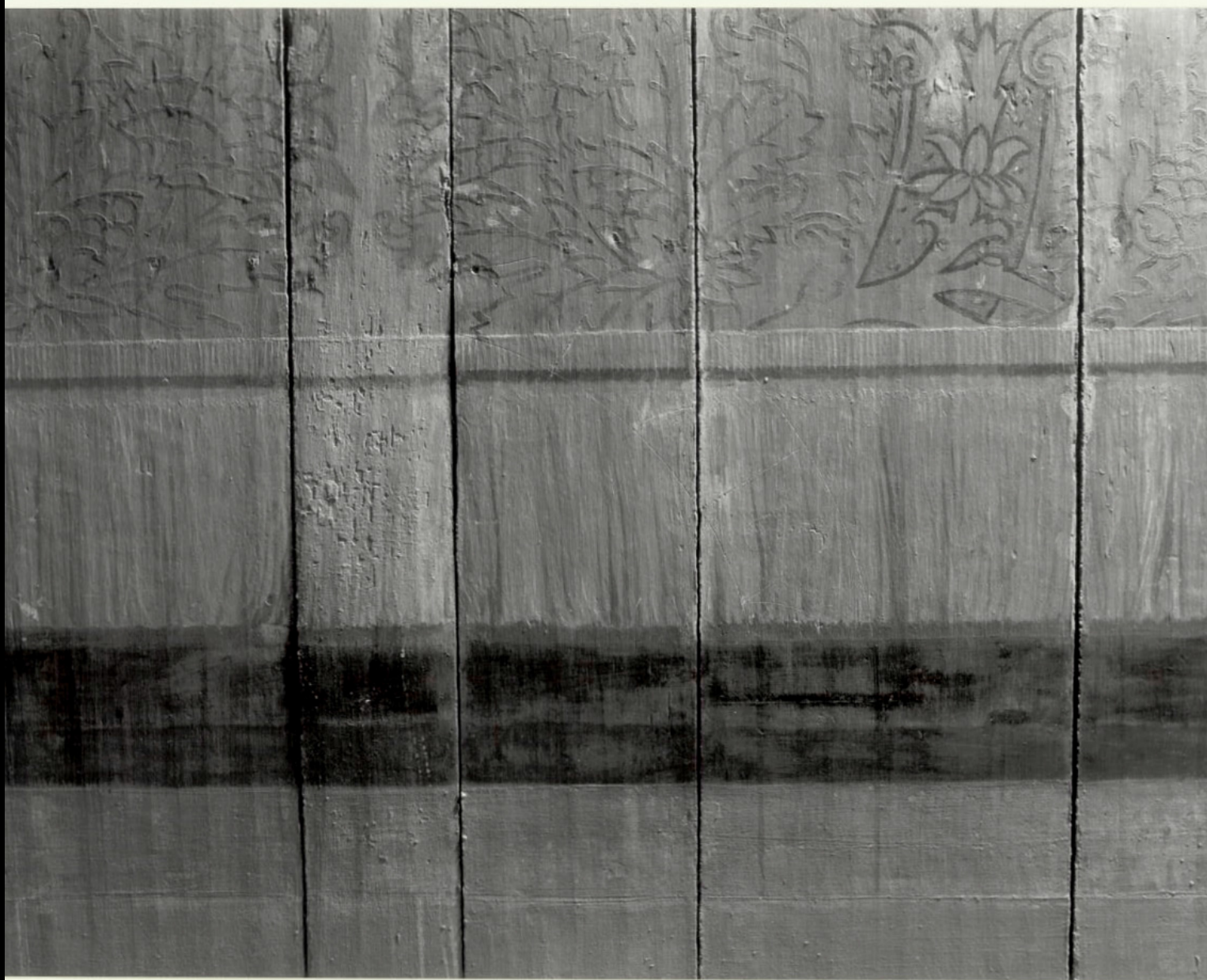
Een opname in UV fluorescentie van het in 1986 vrijgelegde deel van het basement.

De loodwitlijnen van de voegen lichten helder op, de schaduwlijnen en resten van de, over het licht omber grijs en schraal geschilderde toplaag, zijn iets donkerder.

Omdat deze toplaag plaatselijk ontbreekt en dit, ongeveer over de helft van het oppervlak, is de esthetische interpretatie van de donkere en rossige vegen moeilijk.

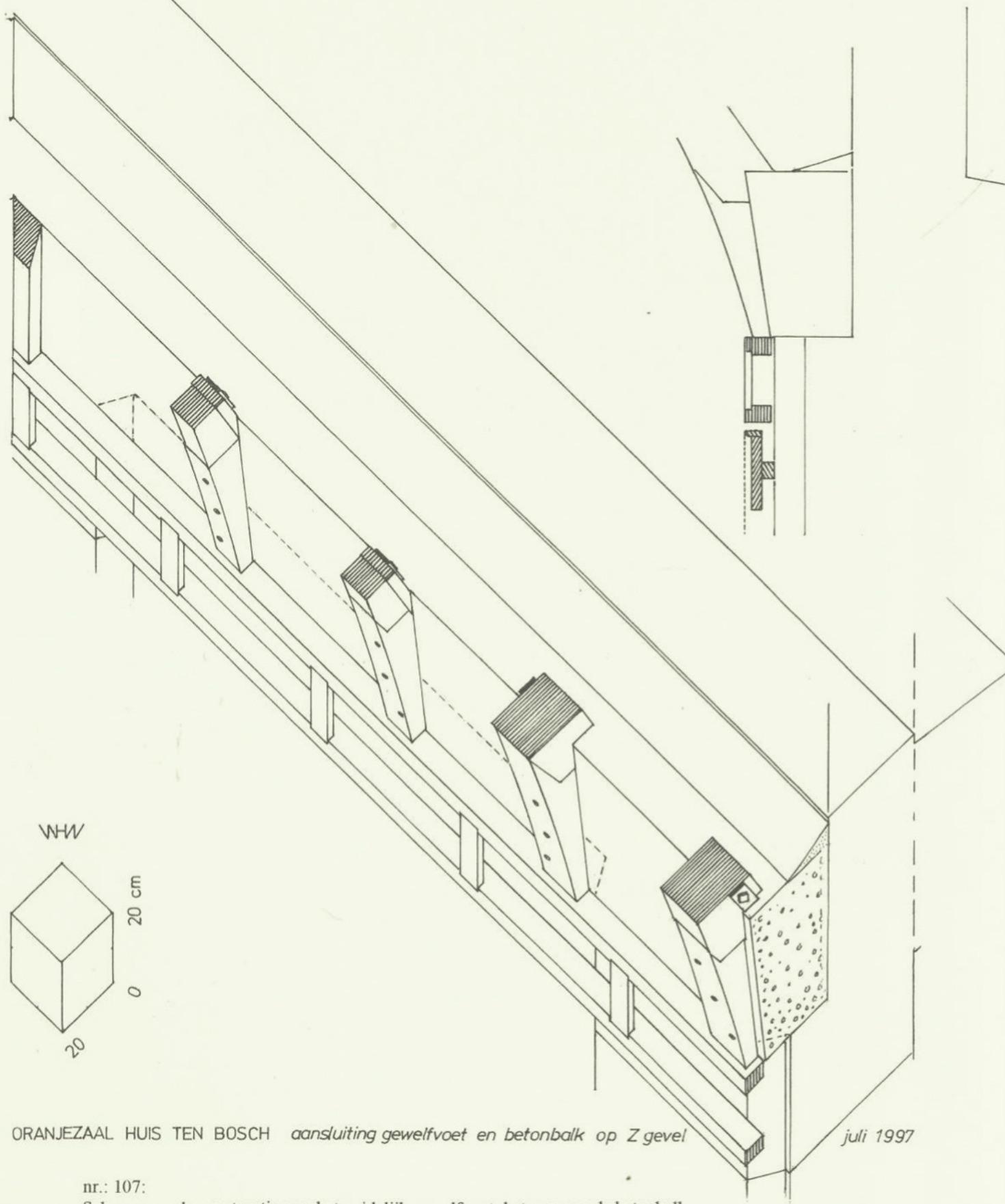
Het beeld van licht ombergrijze blokken met witte voegen is incompleet zonder de schrale afwerking.

8. STAAT VAN DE VERNIS EN VAN DE OVERSCHILDERINGEN IN GEWELF EN LANTAARN

nr. 106:

De tapijtschildering in het 17e. eeuwse gedeelte van de lantaarn is ook met paars bewerkt in de 19e. eeuw.

ORANJEZAAL HUIS TEN BOSCH aansluiting gewelfvoet en betonbalk op Z-gevel

juli 1997

nr.: 107:

Schema van de constructie van het zuidelijk gewelf met de toegevoegde betonbalk.

9. KLIMAAT EN CONSERVERING

nr. 108:

Ondanks de efficiënte luchtbehandeling van de Oranjezaal, temperatuur en vochtgehalte kunnen nauwkeurig gestuurd en geregistreerd worden, is het aan te bevelen om direct zonlicht op schildering en schilderijen zoveel mogelijk te vermijden.

Het plaatselijk opwarmen van verflagen door de zon, brengt chemische en fysische onomkeerbare processen op gang.

nr. 109:

Het vliegengaas in de lantaarn is sinds lange tijd het remedie geweest tegen insectenoverlast ,(in de 19e eeuw werd zelfs een "klamboe" besteld !, zie hiervoor het archief onderzoek van P. Van der Heijden), het blijft een belemmering bij de ervaring van de ruimte als architectonisch geheel.

nr. 110:

Geluidsoverlast van de klimaatinstallatie als geheel (de bevochtiging en luchtcirculatie op zolder en de ontvochtigingsapparatuur in de Zaal), maakt het uitschakelen van de installatie bij ontvangsten noodzakelijk.

nr. 111:

Op deze opname is Mw. Staniforth in gesprek met A. van Grevenstein (SRAL), R. Jongsma, J. Tegelaar. (studenten SRAL). Klimaatbeheersing is geen exacte wetenschap en ook hier is interdisciplinair overleg wenselijk: de waardevolle adviezen van de Heer Jutte (ICN) en het degelijk onderzoek van de Fa. Van Zanten, werden verder besproken met Mevrouw Staniforth (National Trust, London). Interventie op wezenlijke onderdelen werd aanbevolen, ook al werd de algemene conditie van de Zaal en van de klimaatinstallatie bevredigend genoemd.

nr. 112:

Actieve conserverende maatregelen geven tijdelijk soelaas: zoals hier afgebeeld, de restaurator T. Brain, die afbladderende verf aan het fixeren is op de penanttafels.

De oorzaak van het verval, de hevige luchtstroom door de roosters van de klimaatbehandeling, wordt echter niet verholpen.

Het steeds blijven toevoegen van hechtingsmiddelen, is geen eindeloos herhaalbaar proces.

nr.: 113

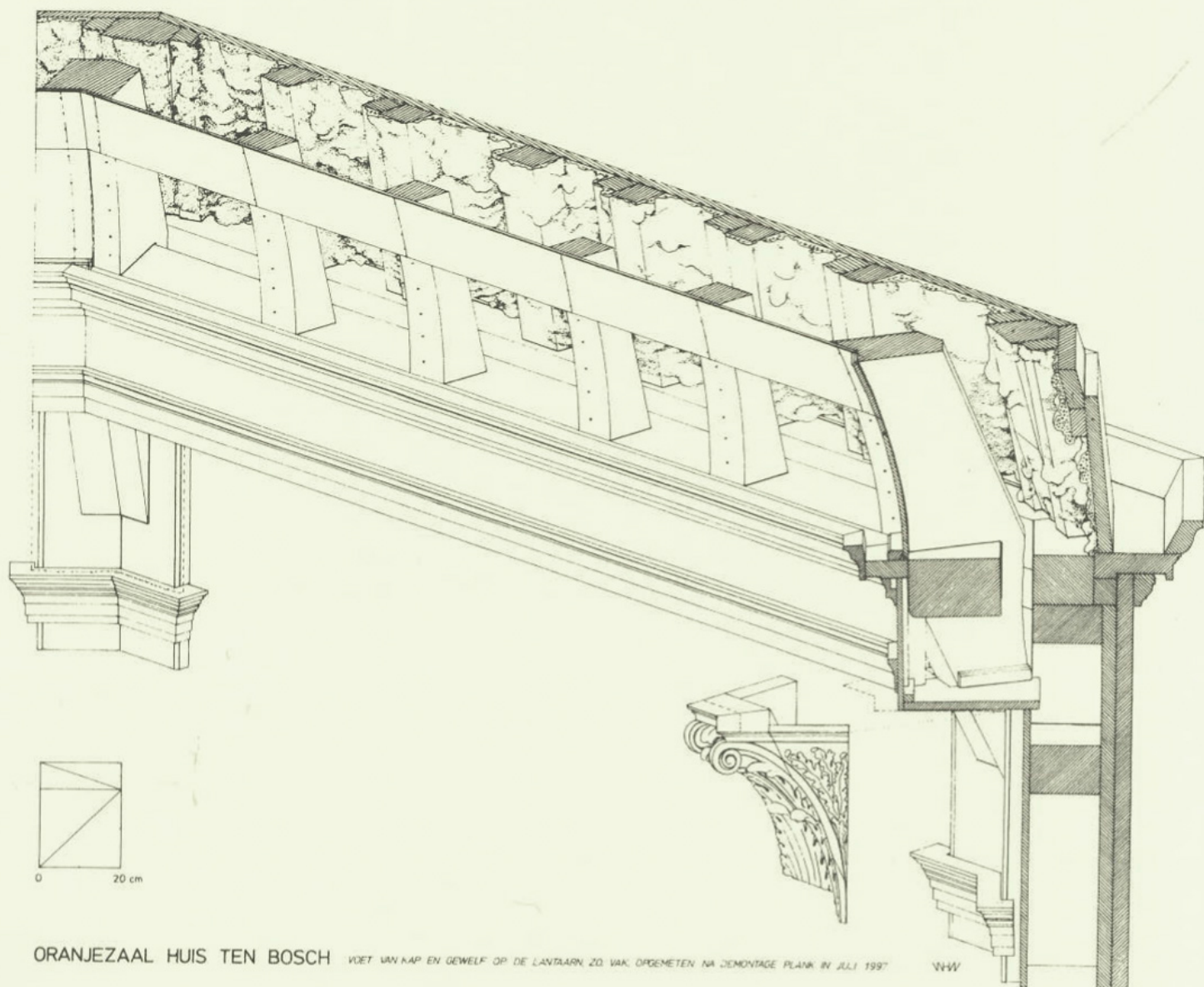
Het gewelf, de zuidelijke wand na demontage van de kroonlijst en onderste plank van het gewelfbeschoot terwille van de inspectie van de betonconstructie.

10. BOUWKUNDIGE BIJZONDERHEDEN

nr.: 114

Zuid-oostelijk gewelfvlak van de lantaarn na demontage van de onderste plank van het gewelfbeschoot.
De als isolatie schuimlaag tegen het dakbeschoot.

ORANJEZAAL HUIS TEN BOSCH VOET VAN KAP EN GEWELF OP DE LANTAARN ZO. VAK, OPGEMETEN NA DEMONTAGE PLANK IN JULI 1997